

До питання покращення нормотворчої діяльності

Аналіз нормотворчої діяльності органів влади у контексті формування та розвитку національного законодавства свідчить про існування проблеми якості нормативно-правових актів.

Це, крім іншого, зумовлює непоодинокі звернення громадян до суду для оскарження тих чи інших актів органів влади, зокрема у порядку адміністративного судочинства.

Поряд з іншими чинниками, що так чи інакше впливають на якість нормативно-правових актів, ця проблема зумовлена також і незавершеністю формування цілісної законодавчої бази щодо здійснення органами влади нормотворчої діяльності. Дотепер має місце законодавча невизначеність та певна неузгодженість положень діючих актів законодавства, які регламентують відповідні питання.

У зв'язку з цим вбачається нагальна потреба у вдосконаленні, насамперед, засад здійснення органами влади нормотворчої діяльності. Безумовно, це сприятиме і адекватному впливу законодавства на політичні, економічні та соціальні відносини у державі. Адже відповідний рівень нормотворення гарантує правильне застосування нормативно-правових актів та сприяє утвердженню в державі принципу верховенства права.

Прикро, що в розвиток конституційних зasad, зокрема статті 117 Конституції України, на законодавчому рівні дотепер не врегульовано питання щодо порядку реєстрації нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. На даний час відповідні питання врегульовано лише частково, здебільшого на рівні підзаконних або відомчих актів.

Слід зазначити, що згадана стаття Конституції України передбачає видання нормативно-правових актів не лише міністерствами, а й іншими центральними органами виконавчої влади, натомість Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» надає повноваження щодо видання нормативно-правових актів виключно міністерствам, іншим центральним органами виконавчої влади – тільки можливість видання організаційно-розпорядчих актів.

Неузгодженості спостерігаються і на рівні підзаконних актів.

Так, наприклад, відповідно до п. 9 Типового положення про територіальні органи міністерства та іншого центрального органу виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 р. № 563 (з наступними змінами), територіальні органи уповноважені видавати лише акти (накази) виключно організаційно-розпорядчого характеру.

Натомість, виходячи із змісту абзацу четвертого п. 6 Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.1992 р. № 731 (з наступними змінами), не виключається можливість видання територіальними органами центральних органів виконавчої влади і нормативно-правових актів.

У цьому контексті варто згадати про завдання Кодексу України про адміністративні правопорушення, які, крім іншого, покликані забезпечити охорону прав і свобод громадян, законних інтересів підприємств, установ і організацій, встановленого правопорядку, зміцнення законності, запобігання правопорушенням. Для цього приділено увагу в Кодексі і питанню державної реєстрації нормативно-правових актів.

Зокрема, статею 188⁴¹ передбачено, що:

Неподання, несвоєчасне подання для державної реєстрації нормативно-правових актів, **які відповідно до закону підлягають державній реєстрації**, направлення на виконання нормативно-правових актів, що не пройшли державної реєстрації та не опубліковані в установленому законом порядку, а також надіслання для виконання вказівок, роз'яснень у будь-якій формі, що встановлюють правові норми, -

тягнуть за собою накладення штрафу на керівників органів, нормативно-правові акти яких **відповідно до закону підлягають державній реєстрації**, від тридцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мініумів доходів громадян.

Зрозуміло, що за відсутності відповідного закону ця стаття Кодексу практично не працює, що має не кращі наслідки.

При цьому варто наголосити, що визначення на законодавчу рівні питання про державну реєстрацію нормативно-правових актів не лише дозволить посилити контроль у сфері нормотворчої діяльності, а й сприятиме підвищенню якості законодавства у цілому. Оскільки процедура реєстрації нормативно-правових актів включає не лише перевірку повноважень органів влади щодо їх видання, а й правову оцінку поданих для реєстрації документів на предмет їх відповідності національному законодавству та міжнародним договорам України, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України.

Можливо, новий склад Парламенту приділить більше уваги питанням нормотворення, у тому числі на регіональному рівні. Варто згадати, що у 2018 році в розвиток конституційних засад, зокрема статті 57 Конституції України (щодо доведення до відома населення нормативно-правових актів, що визначають права і обов'язки громадян), були внесені зміни до Закону України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації».

Відповідно до внесених змін, розміщення нормативно-правового акта на сайті органу державної влади та органу місцевого самоврядування вважається його доведенням до відома населення, що має певні правові наслідки.

Це дещо запізнілий, але позитивний крок. Проте і він має знайти своє продовження, зокрема у частині врегулювання питань щодо підтримання електронних версій текстів актів в актуальному стані з огляду на динаміку внесення до них змін. Нажаль, сьогодні мають місце непоодинокі випадки коли розміщений на сайті місцевого органу влади текст основного акта не враховує внесені до нього зміни, а акт, яким внесені зміни, розміщується окремо. Це, у свою чергу, ускладнює правозастосування та може зумовити помилки юридичного характеру.

Отже, сподіваємось що відповідні питання будуть найближчим часом вирішенні на законодавчому рівні, а судді адміністративних судів не матимуть зайвого навантаження через оскарження актів органів влади.

головний спеціаліст
Головного територіального
управління юстиції у м. Києві
С. Уфімцев